

Kuukausiraportti – lokakuu 2024

1364/02.00.02/2024

Aluehallitus 27.11.2024 § 251

Lisätiedot	Talousjohtaja Ismo Rouvinen ismo.rouvinen@siunsote.fi Puh. 013 330 4506
Päätösehdotus	Hyvinvointialuejohtaja Leivonen Kirsi: Aluehallitus merkitsee kuukausiraportin lokakuulta tiedokseen.
Päätös	Hyväksyttiin. Korjattiin teknisenä korjauksena liitteen taulukko 1 :n vuosikatetavoite aluevaltuuston hyväksymän muutetun talousarvion mukaiseksi (>= - 32 m€).
Selostus	<p>Aluehallituksen hyväksymän talousarvion täytäntöönpano-ohjeen mukaisesti toiminnan ja talouden toteutumista käsitellään kuukausittain johtoryhmässä, laajennetussa johtoryhmässä sekä aluehallituksessa. Lisäksi taloudesta ja sitovien tavoitteiden toteutumisesta raportoidaan osavuosikatsauksilla aluevaltuustolle, aluehallitukselle ja tarkastuslautakunnalle. Osavuosikatsauksia tehdään kolme kertaa vuodessa; tammi-maaliskuun, tammi-kesäkuun ja tammi-syyskuun tiedoilla. Neljäs eli viimeinen raportti on tilinpäätös, joka kattaa koko vuoden seurannan. Talouden toteutumista on arvioitava kokonaisuutena ja aluehallitukselle laaditaan tulosennuste sekä katsaus strategisten mittareiden ja strategisen uudistusohjelman toteumasta kuukausiraportoinnin yhteydessä.</p> <p>Strategiset mittarit</p> <p>Hyvinvointialueen strategiset mittarit on johdettu strategisen uudistusohjelman viidestä kärjestä eli menestystekijästä. Strategiset mittarit (taulukko 1) ovat aluehallitukseen ja -valtuustoon nähden sitovia.</p> <p>Tavoitteenamme on, että toimintamme on asiakaslähtöistä ja laadukasta. Asiakaskokemusta mitataan NPS-tunnusluvun avulla kaikilla palvelutuotannon toimialueilla. Organisaatiotasoiseksi tavoitetasoksi on asetettu, että NPS > = 75. Asiakaspalautejärjestelmän mittaaminen on saatu käyntiin toukokuussa. Koko organisaation toteumaluku lokakuussa oli 76 eli tavoite olisi toteutumassa.</p> <p>Tavoitteenamme on järjestää asukkaillemme heidän tarvitsemansa palvelut oikea-aikaisesti ja lakisääteisissä ajoissa. Palvelujen saatavuutta</p>

arvioidaan "liikennevalomallin" avulla: punainen < 80 %, keltainen 80–90 % ja vihreä 90–100 % palveluista toteutuu lakisääteisessä ajassa. Tätä mittaria on mahdollista tarkastella kuukausittain. Hyvinvointialueetasolla toimialueiden mittareiden keskiarvo on lokakuun lopussa 90,3 %, joka on tavoitteen mukainen. Mittarin tavoitearvo on edelliskuukauden tasolla.

Tavoitteenamme on, että hyvinvointialueella on riittävä, osaava ja hyvinvoiva henkilöstö. Tavoittelemme henkilöstön sairauspoissaolojen vähentämistä vähintään viidellä prosentilla vuoden 2023 tasosta. Lokakuun lopussa sairauspoissaolot ovat vähentyneet edellisvuodesta 12,0 %, joten mittari on tavoitteessa. Sairauspoissaolot ovat alentuneet edellisestä kuukaudesta 1,0 prosenttiyksikköä.

Tavoitteenamme on, että toimintamme on taloudellisesti kestäväällä pohjalla. Hyvinvointialueen rahoitusmallissa vuosikate on tunnusluku, jonka perusteella tulevien vuosien lainanottovaltuudet määritellään. Vuoden 2024 muutetun talousarvion tavoitteena on, että vuosikate on enintään -32 milj. euroa. Hyvinvointialueetasolla tavoitteen toteutumista seurataan tilikauden tulosennusteen perusteella kuukausittain. Lokakuun taloustietojen perusteella vuosikate olisi asettumassa noin -30,5 milj. euron tasolle, joten muutettu taloustavoite olisi toteutumassa. Tunnusluku on parantunut edelliskuukaudesta 1,5 milj. euroa lähinnä muutamien tuloerien kasvun takia.

Tavoitteenamme on, että olemme luotettava organisaatio asiakkaillemme ja työntekijöillemme. Tämän tavoitteen toteutumisesta saadaan tietoa vuosittain toteutettavalla Luottamus & Maine-tutkimuksella. Tavoitteena on, että organisaatiomielikuva kehittyy myönteiseen suuntaan ja sijoitumme viiden parhaan joukkoon hyvinvointialueiden vertailussa. Vuoden 2024 Luottamus & Maine-tutkimuksessa organisaatiomielikuva oli kehittynyt myönteiseen suuntaan, ja hyvinvointialueiden mainepistemäärien vertailussa sijoituimme sijalle 9. Asetettu tavoite ei kuitenkaan toteutunut.

Talousarvion toteutumiseen liittyvät riskit

Vuoden 2024 talousarviokirjaan on sisällytetty talousarvion toteutumiseen liittyviä taloudellisia riskejä. Talousarvioon on sisällytetty valtionrahoituksen kasvun (2,53 %) suuruinen kustannusten kasvu, mikä ei alkuvuoden toteuman perusteella ole riittävä. Strategisen uudistusohjelman toteutumisessa on tunnistettu haasteita, niiden talousvaikutuksien toteutumattomuutta on huomioitu ennusteessa 3 milj. euron verran. Henkilöstön riittävyys ja saatavuus näyttävät jatkuvan talouteen liittyvänä riskinä edellisvuoden tapaan, mikä näkyy erityisesti palvelujen ostojen jatkuvana kasvuna.

Kuluvana vuonna on tärkeää seurata strategisena riskinä olevaa hyvinvointialueen arviointimenettelyn mahdollisuutta ja etsiä keinoja mahdollisen arviointimenettelyn välttämiseksi. Taulukossa 2. on arvioitu arviointimenettelyn taloudellisten kriteerien toteutumista tunnuslukujen perusteella. Tällä hetkellä näyttää, että vuosikate pitäisi olla kuluvan vuoden tilinpäätöksessä vähintään 15–17 milj. euron tasolla, jotta

edellytykset eivät realisoituisi. Viimeisimmän talousennusteen perusteella vuosikate on jäämässä reilusti negatiiviseksi. Tällä hetkellä lähes kaikilla hyvinvointialueilla arviointimenettelyn kriteerit täyttyvät, minkä vuoksi valtiovarainministeriön kynnys käynnistää arviointimenettelyprosesseja on tänä vuonna korkea. Kriteerien lisäksi jo yksi lisärahoitus voi laukaista arviointimenettelyn, tämä ei ole Pohjois-Karjalassa tällä hetkellä uhkana.

Talousennuste

Talousennusteen (taulukko 3.) arvioidaan kuluvan vuoden lopussa olevan 46,5 milj. euroa alijäämäinen, mikä on noin 31,5 milj. euroa alkuperäistä talousarviota heikompi tulos. Tulosennuste on parantunut 1,5 milj. euroa 3. osavuosisikatsauksen tilanteesta. Tämä tarkoittaa, että aluevaltuuston marraskuussa hyväksymä muutettu talousarvio olisi toteutumassa. Toimintakulujen kasvu edellisvuoteen verrattuna on edelleen korkealla, ollen lokakuussa 8,7 %. Tämä on merkittävästi enemmän kuin valtiovarainministeriön kasvu (2,53 %) tai aluehallituksen asettama kestävä talouskasvu (4 %) pitkällä aikavälillä. Tulosennusteessa suotuisa kehitys johtuu myyntituottojen ja maksutuottojen ennusteen maltillisesta kasvusta, toimintakulujen ennusteen pysyessä ennallaan.

Merkittävimpiä poikkeamia alkuperäisestä talousarviosta ovat palvelujen ostojen kehitys, joka vuodesta toiseen jatkuu arvioitua suurempana. Tällä hetkellä asiakaspalvelujen ostoissa sekä työvoiman vuokrauksessa on yhteensä lähes 29 milj. euron ylityspaine alkuperäiseen talousarvioon verrattuna. Lomapalkkavelka on viimeisinä vuosina kasvanut muutamalla miljoonalla eurolla ja sama kehitys näytti jatkuvan alkuvuoden aikana. Ennen kesälomakautta tehtyjen säästötoimenpiteiden myötä lomapalkkavelan kasvun arvioidaan tässä vaiheessa kääntyneen tavoiteltuun suuntaan eikä lomapalkkavelan odoteta huonontavan kuluvan vuoden tulosta.

Henkilöstökulujen toteuma on alittamassa alkuperäisen talousarvion reilusti, koska mm. henkilötyövuosien määrä talousarvioon verrattuna tulee olemaan yli 100 henkilötyövuotta vähemmän. Myös terveysperusteiset poissaolot ovat selvästi edellisvuotta matalammalla tasolla, joka vähentyneen sijaistarpeen myötä on vaikuttanut myönteisesti henkilöstökulujen kehitykseen. Vastaavasti lisääntynyt lomapäivien pitäminen on kasvattanut sijaistarvetta.

Nyt arvioidun talousennusteen lisäksi tässä vaiheessa ei ole tiedossa talousennusteeseen liittyviä lisäriskejä. Toimintakulujen toteuman perusteella alkuvuoden lisäriskit on sisällytetty kuluvan vuoden ennusteeseen. Kun tiedossa olevat arviot sekä tulo- että menopuolen merkittävimmistä tekijöistä huomioidaan, niin hyvinvointialueen tulosennusteen arvioidaan olevan 31,5 milj. euroa alkuperäistä talousarviota huonompi, mutta kuitenkin 1,5 milj. euroa muutettua talousarviota parempi.

Vaikka meneillään olevien tehostamistoimenpiteiden vaikutuksia on nähtävillä toimialueiden toteumatiedoissa, niin palvelujen ostojen poikkeava kehitys on vienyt kuluvan vuoden ennustetta entistä

kauemmaksi alkuperäisestä talousarviosta. Tämän seurauksena aluevaltuusto päätti edellisessä kokouksessaan talousarviomuutoksesta, joka on 3. osavuositarkastuksessa esitetyn tulosennusteen suuruinen. On välttämätöntä, että loppuvuoden toimintakatteen kehitys pysyy lokakuun kaltaisena, jotta varmistetaan muutetun talousarvion toteutuminen.

Strateginen uudistusohjelma

Taulukossa 4. on kuvattu talouden tavoiteohjelman 10 milj. euron eteneminen. Tällä hetkellä eurotavoitteesta 14 % on toteutettu ja noin 63 % etenee suunnitellusti. Haasteita toimenpiteiden toteutumisessa arvioidaan olevan 17 % osalta ja 20 % ei etene tai valmistuu alle tavoitteen. Eniten haasteita on palvelutuotannon kehittämissuunnitelman sekä henkilöstösuunnitelman toteuttamisessa.

Lakisääteisyden turvaamisen osalta (taulukko 6) noin 90 % on joko toteutunut tai toteutumassa suunnitellusti. Tällä hetkellä 10 % osuudessa arvioidaan olevan haasteita. Strategisen uudistusohjelman on aikaisempina kuukausina oletettu toteutuvan tavoitteiden mukaisesti. Tulosennusteessa on arvioitu, että enintään 7 milj. euroa (70 %) strategisesta uudistusohjelmasta tulisi toteutumaan.